

УДК: 070.4:351.72:342.5(477)“2025”
[https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-93-106](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-93-106)

ІНСТИТУЦІЙНА ВІДПОВІДЬ НА ЖУРНАЛІСТСЬКІ РОЗСЛІДУВАННЯ: АНАЛІЗ ДІЄВОСТІ ЗА КЕЙСАМИ 2025 РОКУ

ДАРМОСТУК Ігор,

асистент,

Навчально-науковий інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, e-mail: darmostuk82@knu.ua,

ORCID – <https://orcid.org/0009-0008-6237-2818>.

Стаття надійшла до редакції 04.07.2025 р.
Надіслано після редагування 26.08.2025 р.
Рекомендовано до видання 09.09.2025 р.

Цитування: Дармоштук І. Інституційна відповідь на журналістські розслідування: аналіз дієвості за кейсами 2025 року. Образ. 2025. Вип. 2 (48). С. 93–106. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-93-106](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-93-106)

Вступ. В умовах екзистенційних викликів для української державності, розслідувальна журналістика функціонує як ключовий інструмент демократичного контролю, проте її реальна дієвість часто залишається поза фокусом наукових зацікавлень. Наше дослідження ініційоване для заповнення прогалини в розумінні механізмів, за допомогою яких медійні викриття трансформуються в конкретні управлінські та правові наслідки.

Актуальність і мета. Актуальність роботи полягає у зміщенні дослідницького фокусу з аналізу контенту розслідувань на їхні наслідки – задокументовану інституційну відповідь держави. Мета – оцінити рівень дієвості журналістських розслідувань як інструменту публічного контролю та підзвітності в умовах війни.

Методологія. Дослідження базується на двоступеневій методології. На першому етапі проведено цілеспрямований пошук релевантних публікацій за допомогою інструментів Google News з використанням ключових запитів («після розслідування», «після публікації») та часових фільтрів для ідентифікації новин про реакцію влади у 2025 році. На другому етапі застосовано метод якісного кейс-аналізу до 12 відібраних випадків для глибокого вивчення форм, типів і динаміки взаємодії медіа та влади.

Результати. Аналіз виявив широкий спектр інституційних реакцій: від миттєвих кадрових рішень до довготривалих кримінальних проваджень. Підтверджено, що дієвість української журналістики має транснаціональний вимір, здатний ініціювати правові процеси в країнах ЄС. Виявлено значні часові лаги між розслідуванням та реакцією, що сягають понад 800 днів, як у резонансній справі про закупівлі Міноборони («яйця по 17 грн»). Географія кейсів охоплює майже всі макрорегіони України, що свідчить про системність механізму громадського контролю.

Висновки. Дослідження доводить, що задокументована реакція влади є вимірюваним показником дієвості розслідувальної журналістики. Навіть за умов війни медіа залишаються ефективним каталізатором адміністративних та правових змін. Результати мають практичне значення для медіаспільноти й теорії публічного управління, надаючи емпіричне підґрунтя для посилення довіри до журналістики як інструменту демократичного нагляду.

Ключові слова: журналістські розслідування, інституційна відповідь, кейс-аналіз, онлайн-медіа, публічні закупівлі, реакція, влада, дієвість медіа.

© Author, 2025

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Вступ. Журналістські розслідування традиційно розглядаються як важливий інструмент демократичного контролю, спрямований на виявлення і оприлюднення суспільно значущих фактів, що були приховані або недостатньо висвітлені. В умовах повномасштабної війни та екзистенційних викликів для української державності суспільний запит на прозорість, доброчесність і ефективність органів влади набуває особливої актуальності. Розслідувальна журналістика в цьому контексті виконує функцію мобілізації суспільної уваги, консолідації громадян та зміцнення довіри до інституцій, здатних реагувати на викриття, та виступає ключовим механізмом демократичного контролю, забезпечуючи зворотний зв'язок між суспільством і державою. Проблема полягає в тому, що навіть за наявності резонансних журналістських матеріалів реакція органів влади часто залишається вибірковою, затягнутою або формальною, що знижує ефективність розслідувань як механізму публічної підзвітності.

Вивчення інституційних відповідей на журналістські розслідування є актуальним, оскільки дозволяє оцінити реальний вплив медійних викриттів на процеси ухвалення рішень у публічній сфері. У період війни, коли зростає ризик зловживань у сферах оборонних закупівель, відбудови та гуманітарної допомоги, своєчасна й дієва реакція органів влади на журналістські матеріали стає показником ефективності демократичних інститутів та практичної дієвості журналістських матеріалів.

Запропоноване дослідження поєднує академічну мету – систематизацію форм інституційної відповіді – з практичним завданням підвищення прозорості взаємодії між медіа та владою й ініціювання офіційних дій із боку влади. Такий аналіз важливий як для осмислення функцій журналістики в демократичному процесі, так і для оцінки ефективності інструментів громадського контролю.

Теоретичну основу становлять праці, присвячені феномену журналістських розслідувань і їхній ролі в забезпеченні публічної підзвітності. М. Лі Хантер визначає розслідування як «викриття раніше прихованих явищ життя» [35]. Т. Бондаренко та С. Коваль трактують їх як «невіддільний атрибут демократичного суспільства» [4], а Н. Федчун та О. Андрєєва підкреслюють їхню фундаментальну роль у забезпеченні прозорості [29]. Т. Приступенко, І. Євдокименко та В. Литвиненко розглядають журналістику як соціальний інститут, який оформлює та оскаржує політичні процеси [23], що узгоджується з висновками І. Коваленко [10]. Дослідження О. Гулак та А. Максимової вказують на роль публікацій у відкритті резонансних проваджень [6]; Т. Гиріна та О. Міщенко характеризують розслідувальну журналістику у воєнний час як «антикризовий регулятор» [5]; Р. Шаріпов наголошує на значенні комунікаційної консолідації [32]. Конкретним механізмом реалізації громадського контролю є залучення журналістів до моніторингу публічних закупівель, зокрема через систему «Prozorro». Як стверджують Т. Павлюк та співавтори, участь громадських організацій та журналістів у виявленні корупційних схем суттєво підвищує ефективність контролю [36].

Попри значну увагу до теми, недостатньо дослідженим залишається питання хронології, географії та типології інституційних відповідей на розслідування, а також часових лагів між публікацією матеріалу та реакцією влади, особливо в умовах війни. *Новизна дослідження* полягає в систематизації й типологізації офіційних реакцій державних і місцевих органів влади на журналістські розслідування, що були опубліковані в українських онлайн-медіа й отримали підтвердження у публічному просторі протягом першого півріччя 2025 року. У межах дослідження поняття «інституційна відповідь» визначається як сукупність формалізованих рішень або дій, ініційованих державними чи муніципальними структурами у відповідь на оприлюднене журналістське розслідування.

Мета наукової розвідки – оцінити рівень дієвості журналістських розслідувань як інструменту публічного контролю та підзвітності в умовах війни. *Завдання дослідження* полягає у фіксації та класифікації підтверджених інституційних відповідей на журналістські викриття, вивченні їхньої хронології, географічної

прив'язки, формальних ознак та типів рішень, що були ухвалені. Окрему аналітичну увагу приділено часовому лагу між публікацією розслідування та реакцією інституції. Важливим є також виявлення того, як онлайн-медіа, ініціюючи публікацію, одночасно документують і підтверджують реакцію органів влади, формуючи цілісний інформаційний цикл.

Об'єктом дослідження виступають журналістські розслідування в українських онлайн-медіа. Предметом – інституційна відповідь на ці розслідування, зафіксована у відкритому інформаційному просторі у формі конкретних рішень, дій або заяв посадових осіб.

Методи дослідження. Методологічний інструментарій зумовлює логіку кожного етапу дослідження, визначаючи адекватний набір методів, підходів і процедур для розв'язання поставленої проблематики [1]. В основу цієї роботи покладено метод якісного кейс-аналізу, що дозволив вивчити взаємозв'язок між журналістськими розслідуваннями й офіційною реакцією з боку органів влади та виявляти механізми й закономірності інституційних відповідей.

Метод кейс-стаді [37] використано для аналізу підтверджених випадків офіційної реакції органів державної та місцевої влади на журналістські розслідування, опубліковані українськими онлайн-медіа у першому півріччі 2025 року. Це дозволило дослідити об'єкт у його реальному соціально-політичному контексті, визначити хронологію та зміст реакцій, а також виявити причинно-наслідкові зв'язки між публікацією матеріалів і ухваленням управлінських рішень.

Для досягнення поставленої мети застосовано двоступеневу методологію, що поєднувала пошук і відбір емпіричного матеріалу з його подальшим аналізом. На першому етапі здійснено цілеспрямований пошук релевантних публікацій для формування вибірки кейсів через сервіс Google News, який дозволив агрегувати та відфільтрувати новинний контент із широкого кола українських онлайн-медіа. Алгоритм пошуку був таким: у пошуковому рядку використовувалися специфічні ключові запити, що прямо вказують на зв'язок між публікацією та подальшою дією, а саме: «після розслідування» та «після публікації». Для фокусування дослідження виключно на реакціях, що відбулися у визначений період, було застосовано інструмент фільтрації за часом. У налаштуваннях пошуку було встановлено часовий проміжок з 1 січня по 30 червня 2025 року. Такий підхід дозволив відсіяти первинні розслідування та отримати вибірку новин, які повідомляли саме про наслідки – офіційну відповідь органів влади, що сталася у першому півріччі 2025 року. Отримана вибірка результатів підлягала подальшому ручному сортуванню. З неї відбиралися лише ті матеріали, де було чітко задокументовано офіційну реакцію (з посиланням на пресреліз, наказ, судові рішення, повідомлення правоохоронних органів тощо) та простежувався беззаперечний змістовий зв'язок із попереднім журналістським розслідуванням. Також враховувався регіональний ценз для забезпечення максимально широкого географічного охоплення.

На другому етапі використаний метод якісного кейс-аналізу. Для вивчення відібраних 12 кейсів була застосована уніфікована схема з параметрами: назва медіа, тема розслідування, дата публікації розслідування, дата офіційної реакції, розрахунок часового лагу, тип реакції та географічна належність. Такий підхід дозволив описати кожен випадок окремо, провести порівняльний аналіз, виявити типові моделі, класифікувати форми інституційної відповіді та проаналізувати темпоральну динаміку процесу.

Зауважимо, що розвідка сфокусована винятково на випадках із публічно задокументованою реакцією. Вибірка є цільовою і не претендує на статистичну репрезентативність; не дає змоги оцінити загальну кількість журналістських розслідувань, що залишилися без відповіді, чи розрахувати коефіцієнт ефективності медіа. Однак дослідження демонструє, що механізм «розслідування-реакція» працює і якими є його прояви, проте не відповідає на питання, наскільки часто він спрацьовує. Цей аспект є предметом для подальших, масштабніших кількісних досліджень.

Результати й обговорення. В українському академічному просторі науковці беруть за основу фундаментальне визначення природи журналістських розслідувань, мета яких – «викриття раніше прихованих явищ життя» [1]. Цей підхід знаходить своє відображення, наприклад, у роботах Т. Бондаренко та С. Коваль. Зокрема журналістське розслідування науковці трактують як «невіддільний атрибут демократичного суспільства та важливий інструмент суспільного контролю», витлумачуючи його як специфічний метод, метою якого є оприлюднення прихованих фактів про порушення прав та значущі проблеми соціуму [4, с. 9–16].

Як акцентують Н. Федчун та О. Андрєєва, журналістська діяльність завжди пов'язана з інтересами як окремих осіб, так і суспільства загалом, незалежно від сфери – політики, економіки, культури чи соціальних проблем. Дослідники зауважують, що медіа не лише інформують уже сформовану аудиторію, але й впливають на її формування, трансформуючи позиції, цінності та соціальні установки щодо певних явищ, відповідно, такий вплив позначається на суспільних процесах, особливо у політико-соціальній сфері. Зокрема науковці зауважують, що медіа, формуючи громадську думку, здатні провокувати суспільні протести та скандали, що інколи призводять до криз у відносинах між владою і громадянами, і виступають не лише ретрансляторами інформації, а й інструментами конструювання соціальної реальності, провідниками ідеологій, світоглядних та ціннісних орієнтирів [29].

Такий підхід є важливим для дослідження інституційної реакції на журналістські розслідування, оскільки підкреслює здатність медіа впливати не лише на інформаційний порядок денний, але й на суспільно-політичні процеси. Журналістські розслідування, особливо у сферах корупції, зловживання владою чи порушення прав громадян, можуть не просто викликати публічний резонанс, але й стимулювати конкретні дії влади – від проведення перевірок до кадрових змін. У цьому контексті офіційна реакція державних і місцевих органів стає показником того, наскільки влада готова взаємодіяти з медіа як суб'єктами впливу на політико-соціальну реальність, а також здатна відповідати на суспільний запит, сформований журналістами.

У глобальному контексті ефективність розслідувань залежить від інфраструктури публічної прозорості в тій чи іншій країні, як доводять у своєму порівняльному аналізі коментарів журналістів даних із 71 країни Л. Камай та співавтори [33].

Водночас масштабне емпіричне дослідження Б. Хамади та А.-С. Абдель-Салама, проведене у 67 країнах, дало неочікувані результати: традиційно визнані чинники – свобода преси та рівень демократії – продемонстрували «слабкий та незначний вплив на контрольну журналістику» [34]. Дослідниками представлено ієрархічну модель впливу, яка визначає змінні, що формують контрольну роль журналістів на трьох рівнях: суспільному (ступінь свободи преси, рівень демократії та політичної стабільності), організаційному (форма та структура власності медіа, фінансова незалежність редакцій), та індивідуальному (редакційна автономія, професійні стандарти, сприйнятий вплив на аудиторію). Такий підхід дозволяє врахувати як макрорівневі політико-правові умови, так і внутрішні редакційні фактори, що визначають здатність медіа виконувати функцію суспільного контролю у глобальному масштабі. Це спостереження кидає виклик усталеним науковим нормам і вказує на складність та багатфакторність досліджуваного явища, де вирішальну роль можуть відігравати менш очевидні змінні – наприклад, культура редакційної взаємодії, наявність розслідувальних інститутів, доступ до джерел інформації чи міжнародна співпраця журналістів.

Практичне застосування журналістики у сфері протидії корупції особливої гостроти набуває в умовах повномасштабної війни, коли зростає ризик зловживань у сферах державних закупівель, розподілу міжнародної допомоги, відбудови інфраструктури та використання бюджетних ресурсів. У таких умовах суспільство потребує оперативної, перевіреної та аргументованої інформації про можливі порушення, а також інстру-

ментів впливу на владу для запобігання подальшим зловживанням. Як показує аналіз Т. Гиріної та О. Міщенко, у цей період розслідувальна журналістика, що здебільшого зосереджена на темах корупції у сферах політики, фінансів та відбудови, перетворюється на «антикризовий регулятор комунікації між владою та громадськістю», що є критично важливим на тлі вразливості інституційної довіри [5, с. 90–93].

Важливо підкреслити, що у воєнний час розслідування виконують не лише контрольну, а й профілактичну функцію: публічне висвітлення фактів потенційних або реальних порушень змушує посадових осіб діяти більш прозоро, адже ризики репутаційних втрат та юридичної відповідальності зростають. Крім того, в умовах обмеженого доступу до інформації, що часто виправдовується міркуваннями безпеки, журналісти змушені шукати нові підходи до збору доказів, поєднуючи традиційні методи з аналізом відкритих даних, інсайдерськими свідченнями та міжнародними джерелами. Таким чином, розслідувальна журналістика стає не лише інструментом виявлення корупційних практик, але й чинником підтримання демократичної стійкості суспільства в кризових умовах.

В умовах війни журналістика як соціальний інститут також відіграє ключову роль у механізмах суспільного самоуправління. Як обґрунтовують Т. Приступенко, І. Євдокименко та В. Литвиненка, протягом історичного розвитку вона довела свою здатність забезпечувати саморегулювання суспільства, формуючи інформаційне підґрунтя для діяльності інших суб'єктів соціальної дійсності. Функціонування журналістики як соціально-політичного інституту найвиразніше проявляється у взаємодії з владними структурами та в інституційних характеристиках, що відображають репродукцію соціальних інтересів [23]. Наведене твердження безпосередньо корелює з дослідженням інституційної відповіді на журналістські розслідування. Оскільки журналістика є невід'ємним елементом суспільного самоуправління, її матеріали стають інформаційним підґрунтям для ухвалення рішень органами державної та місцевої влади. Реакція інституцій на журналістські розслідування є одним із показників того, наскільки ефективно функціонує механізм взаємодії між медіа та владою. Відсутність або формальний характер такої відповіді може свідчити про дисбаланс у системі репрезентації та захисту суспільних інтересів, тоді як своєчасні та дієві заходи підтверджують реальну роль журналістики як соціально-політичного інституту.

Враховуючи, що журналістика виступає повноцінним суб'єктом суспільного самоуправління, здатним впливати на формування та реалізацію суспільних інтересів, аналіз офіційних реакцій на журналістські розслідування набуває особливої наукової ваги. Саме інституційна відповідь органів державної та місцевої влади може слугувати індикатором того, наскільки дієвою є комунікація між медіа та владними структурами у забезпеченні суспільного контролю. Це зумовлює необхідність системного підходу до дослідження конкретних кейсів, їх типологізації та оцінки результативності в межах сучасного медіапростору. Такий підхід дозволяє перейти від загальних теоретичних положень до практичного аналізу ситуацій, що відбулися у першому півріччі 2025 року.

Таким чином, було проаналізовано і відібрано 12 релевантних кейсів, у яких реакція влади була зафіксована в першій половині 2025 року. Проведений контент-аналіз демонструє, що розслідувальна журналістика залишається дієвим механізмом громадського контролю. Представлена у вибірці географія випадків є показовою, адже вона охоплює практично всі макрорегіони України: від Львова та Рівного на Заході, Києва та Київської області в Центрі, до Полтави, Черкас, Сумщини та Дніпра на Лівобережжі та Півдні, а також Миколаєва та Херсонщини на Півдні нашої держави.

Тематичний фокус розслідувань демонструє, що в означений період домінуючою темою розслідувань є сфера публічних закупівель та тендерних процедур. До цієї категорії належать сім із дванадцяти розслідувань, що становить понад половину всіх

випадків. Ці кейси охоплюють різноманітні порушення: від переplat на обладнанні та послугах клінінгу до змов на дорожніх тендерах та завищення цін на ремонтні роботи й оборонні закупівлі. Другою за частотою групою, що включає три кейси, є розслідування, пов'язані зі зловживанням службовим становищем та корупційними діями посадовців, як-от побори з пацієнтів, участь спецслужбовця в сумнівних заходах та використання комунального майна в особистих цілях. Решта два кейси стосуються екологічних порушень під час будівництва та обходу міжнародних санкцій.

Реакція на журналістські розслідування має різноманітний характер. Найпоширенішими видами реагування стали розірвання угод та призначення службових розслідувань – кожен із цих типів реакції зафіксовано по три рази. Інші заходи реагування були поодинокими та включали звільнення з посади, відкриття кримінального провадження, зупинку поставок, накладення штрафу Антимонопольним комітетом України (АМКУ), зниження ціни за контрактом та оголошення підозр фігурантам.

Аналіз часових рамок реакцій протягом першого півріччя 2025 року показує нерівномірний розподіл. Найбільша кількість реакцій, а саме шість, припала на травень 2025 року. У січні було зафіксовано дві реакції, тоді як у лютому, березні, квітні та червні – по одній.

Варто зауважити, що простежується чітка залежність між тематикою розслідування та характером і швидкістю реакції. У випадках, що стосуються порушень у сфері публічних закупівель, реакція здебільшого має прямий фінансово-адміністративний характер, спрямований на усунення самого порушення. Наприклад, розслідування про переplat на обладнанні для їдалень [30], дорогий клінінг [20] та тендерну змову на дорогах [14] призвели до розірвання угод. Розслідування ремонту міськради [9] за завищеними цінами спричинило [25] зниження ціни на повторному тендері.

Натомість, розслідування щодо зловживання владою чи неетичної поведінки посадовців частіше призводять до кадрових рішень або дисциплінарних проваджень. Так, матеріал про зв'язки співробітника СБУ з гральним бізнесом завершився його звільненням з посади [15], а публікації про побори з пацієнтів та нецільове використання електроенергії для зарядки приватного авто – службовими розслідуваннями [28].

Темпоральний аналіз виявив надзвичайно широкий діапазон часу між публікацією та реакцією – від кількох годин до понад двох років. Надшвидка реакція, що вимірюється годинами, спостерігалася у випадках, які несли пряму репутаційну загрозу конкретним посадовцям чи інституціям. Так, розслідування «Української правди» про зв'язки співробітника СБУ з гральним бізнесом призвело до його звільнення вже через 7 годин [15]. Подібна оперативність була зафіксована у Львові, де після публікації ZAXID.NET про побори в лікарні «Охматдит» було ініційовано внутрішнє розслідування [3], та в Черкасах, де місцеве видання «18000» домоглося розірвання скандального договору за 2,5 години [31].

Водночас дослідження виявило кейси з надзвичайно тривалим часовим лагом. Найбільш показовою є історія із закупівлями Міністерства оборони, що стала відомою як «яйця по 17 грн». Це розслідування, опубліковане виданням ZN.ua ще в січні 2023 року [17], стало одним із найрезонансніших тригерів в українському суспільстві, символізуючи корупційні ризики у оборонній сфері. Проте реальна, задокументована правова реакція у вигляді перших підозр від НАБУ відбулася лише через 802 дні, у квітні 2025 року [17].

Дослідження також зафіксувало підтверджений кейс транснаціональної дієвості української журналістики. Розслідування проєкту «Схеми» (Радіо Свобода) про те, як норвезькі запчастини для вантажівок в обхід санкцій потрапляють до Росії [24], викликало реакцію не лише в Україні. Вже через 8 днів після публікації поліція Норвегії розпочала провадження щодо компанії-виробника [22].

Таблиця 1

Систематизовані дані щодо аналізованих кейсів за виокремленими критеріями

№	Назва кейсу	Видання/регіон розслідування	Дата розслідування	Дата реакції	Час реакції	Тип реакції
1	Переплата на обладнанні для їдалень	18000/Черкаси	05.06.2025 (13:47) [30]	05.06.2025 (16:22) [31]	2 год 35 хв	розірвання угоди
2	Побори з пацієнтів у Львові	ZAXID.NET/ Львів	21.03.2025 (13:34) [2]	21.03.2025 (16:24) [3]	2 год 50 хв	
3	СБУ і гральний бізнес	Українська правда/Київ	09.05.2025 (16:26) [26]	09.05.2025 (23:42) [15]	7 год 16 хв	звільнення з посади
4	Зніс дерев під заправку	Мик.Вісті/ Миколаїв	07.05.2025 [7]	08.05.2025 [8]	1 день	службове розслідування
5	Вартість фортифікацій	Bihus.Info/ Херсонщина	20.05.2025 [12]	27.05.2025 [11]	7 днів	відкриття провадження
6	Тендерна змова на дорогах у Кролевці	NGL.media/ Сумщина	12.05.2025 [14]	20.05.2025 [13]	8 днів	розірвання угоди
7	Порушення санкційного режиму	Схеми (Радіо Свобода)/ Норвегія	20.02.2025 [24]	28.02.2025 [22]	8 днів	зупинка поставок/ звернення до поліції
8	Зарядка автовок	Полтавщина/ Полтава	04.05.2025 [27]	14.05.2025 [28]	10 днів	службове розслідування
9	Дорогий клінінг	Слідство.Інфо/ Дніпро	28.02.2025 [20]	02.05.2025 [21]	63 дні	розірвання угоди
10	Тендери мера Рівного	Четверта влада/ Рівне	25.03.2024 [18]	27.01.2025 [19]	308 днів	штраф АМКУ
11	Ремонт міськради	Наші Гроші/ Київщина	23.11.2023 [9]	10.01.2025 [25]	414 днів	зниження ціни
12	Яйця по 17	ZN.ua/Київ	21.01.2023 [17]	02.04.2025 [16]	802 дні	оголошення підозр

Аналіз наведених у Таблиці 1 кейсів свідчить про наявність кількох чітких тенденцій у реагуванні органів влади на журналістські розслідування. По-перше, швидка реакція (до доби) найчастіше спостерігається у випадках, що мають високий суспільний резонанс та стосуються локальних бюджетних витрат або зловживань у сфері медицини й закупівель харчування. По-друге, затяжні часові лаги (від кількох місяців до двох років) характерні для масштабних справ, які потребують складних слідчих або судових процедур, зокрема у випадках, пов'язаних із порушенням санкцій чи великими інфраструктурними проєктами. По-третє, домінування таких формальних реакцій, як службові розслідування та розірвання угод, вказує на превалювання адміністративних заходів над кримінальними, що може свідчити як про обмеженість повноважень окремих інституцій, так і про небажання переводити справи у площину публічної відповідальності. Разом ці тенденції підкреслюють необхідність не лише фіксації факту реагування, а й оцінки його результативності для зміцнення механізмів публічної підзвітності.

Такий підхід до структурування матеріалу дозволяє порівняти ефективність реагування різних інституцій, оцінити часові лаги та виявити потенційні закономірності у виборі формальних інструментів відповідей на журналістські викриття.

Висновки та перспективи. Нині повномасштабна російсько-українська війна обумовила суспільну екзистенційну тривогу та кризу для української державності. У таких умовах суспільний запит на прозорість, доброчесність і ефективність органів влади є особливо значимим. Проведене дослідження засвідчує, що розслідувальна журналістика в Україні, попри ці виклики, зберігає дієвість як інструмент публічного контролю. Систематизація та типологізація задокументованих інституційних реакцій органів державної та місцевої влади, що відбулися у відповідь на журналістські розслідування, оприлюднені в онлайн-медіа, дозволили простежити, у яких саме випадках інформаційний імпульс перетворюється на управлінське або юридичне рішення. Факт зафіксованої офіційної відповіді – наказу, розслідування, скасованого тендеру або публічної заяви – виступає емпіричним індикатором дієвості медіа, яку можна дослідити та порівняти.

Моніторинг репрезентативних кейсів, що охоплюють перше півріччя 2025 року, підтвердив, що документована реакція є не лише наслідком журналістської публікації, а і важливою складовою інформаційного циклу, в якому медіа виконують не лише функцію викриття, а й фіксації наслідків. Це формує новий рівень відповідальності онлайн-медіа, які одночасно ініціюють та моніторять інституційний резонанс. Вивчення часових лагів між розслідуванням і реакцією, а також географічної представленості кейсів, засвідчило, що громадський контроль через медіа не є локальним винятком, а демонструє риси системності, хоча й функціонує з неоднаковою інтенсивністю у різних регіонах.

Темпоральна різниця між моментом оприлюднення фактів і відповіддю на них може сягати понад двох років, що засвідчує складність перетворення медійного сигналу на управлінську дію – особливо у випадках системних корупційних схем. Натомість публікації з гострим персоніфікованим змістом, які загрожують іміджу посадовців, частіше викликають негайні кроки з боку влади. Це дозволяє зробити обережне припущення про залежність швидкості реакції від характеру викриття – гіпотезу, що потребує подальшого емпіричного підтвердження на ширшому масиві даних.

Водночас важливо усвідомлювати обмеження дослідження. Воно фокусується виключно на випадках, які отримали публічну реакцію, і не охоплює потенційно велику кількість розслідувань, проігнорованих владою. Така вибірка не дозволяє зробити висновки про загальну ефективність медіаінтервенцій, однак відкриває важливий напрямок подальших студій – аналіз «мовчання» як інституційної стратегії. Порівняльне дослідження розслідувань, що викликали реакцію, і тих, що були проігноровані, може дати відповідь на запитання про чинники, що стимулюють або блокують дієвість журналістики.

Практичне значення цього дослідження – у тому, що воно окреслює робочі формати, теми й типи викриттів, які мають вищий шанс на інституційну відповідь. Для медіаспільноти це означає можливість адаптувати редакційні стратегії; для науковців – емпіричну базу для вивчення ефективності медіа; для суспільства – інструмент публічного контролю, який хоч і не завжди є гарантовано результативним, проте фіксується і вимірюється.

У перспективі методологія, апробована в цьому дослідженні, може бути розширена на довші часові проміжки, інші типи медіа, а також адаптована для міжнародних порівнянь. Системна інвентаризація інституційних реакцій дозволить точніше вимірювати дієвість журналістських інтервенцій у сфері публічних закупівель та інших чутливих галузях. У цьому сенсі подальші дослідження повинні бути спрямовані не лише на вимірювання ефектів журналістики, а й на розуміння стійкості ініційованих змін – того, чи призводять вони до покращення практик управління.

1. Антошина І. В. Методологія як фундаментальна основа наукового дослідження. *Академічні візії*. 2024. № 27. URL : <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/957>
2. Баландюх О. «Нас відразу попередили, що ліки і розхідні матеріали треба купувати самостійно». Історія лікування 7-річного хлопчика у львівській лікарні. *ZAXID.NET*. 21.03.2025. URL : https://zaxid.net/nas_vidrazu_poperedili_shho_liki_i_rozhidni_materiali_treba_kupuvati_samostiyno_n1606302
3. Баландюх О. Після публікації ZAXID.NET у лікарні «Охматдит» проведуть службове розслідування. *ZAXID.NET*. 21.03.2025. URL : https://zaxid.net/patsiyenti_sami_kupuvali_liki_u_likarni_ohmatdit_u_lvovi_provedut_rozsliduvannya_n1606493
4. Бондаренко Т. Г., Коваль С. В. Цифрові ресурси для проведення журналістських розслідувань: регіональний досвід. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2024. № 2 (58). С. 9–16.
5. Гиріна Т., Міщенко О. Журналістські розслідування як інструмент антикризового регулювання комунікації органів публічного управління з громадськістю. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»* (26 січня 2024 р.). 2024. С. 90–93. URL : <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1559>
6. Гулак О. В., Максимова А. І. Роль ЗМІ у висвітленні матеріалів корупційних проваджень: проблемні аспекти. *Розбудова доброчесності та комплаєнсу в Україні: виклики і перспективи євроінтеграції* : матеріали Всеукр. конф. з міжнар. участю (м. Вінниця, 27 березня 2025 р.). Вінниця : ТОВ «Друк», 2025. С. 61–64.
7. Квітко А. Для будівництва автозаправки у зеленій зоні біля «Зорі» в Миколаєві знесуть 182 дуба. *МукВісті*. 07.05.2025. URL : <https://nikvesti.com/news/public/304681-dlya-budivnictva-avtozapravki-v-zeleniyzoni-mykolaiv-znesut-duba>
8. Квітко А. «Розумію ваше занепокоєння», – Сенкевич відреагував на скандал з будівництвом АЗС у зеленій зоні та доручив підлеглим підготувати доповідь. *МукВісті*. 08.05.2025. URL : <https://nikvesti.com/news/public/304710-rozumiyu-vashe-zanepokoyennya-senkevich-vidreaguvav-na-skandal-z-budivnytstvom-azs-u-zeleniy-zon>
9. Кислякова Г. Старий кінотеатр за 193 млн перетворять на офіс міськради Вишневого по завищених цінах. *Наші гроші*. 23.11.2023. URL : <https://nashigroshi.org/2023/11/23/staryy-kinoteatr-za-193-mln-peretvoriat-na-ofis-mis-krazy-vyshnevoho-po-zavyshchenykh-tsinakh/>
10. Коваленко І. П. Незалежна журналістика як засіб контролю громадянського суспільства за здійсненням політичної влади (функціональний аспект). *Вісник Харківської державної академії культури*. 2013. Вип. 41. С. 241–246. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2013_41_32
11. Лазарович Н. Поліція відкрила провадження за сюжетом Bihus.Info про завищення цін на матеріалах для будівництва фортифікацій. *Bihus.Info*. 27.05.2025. URL : <https://bihus.info/policziya-vidkryla-provadhennya-za-syuzhetom-bihus-info-pro-zavyshhennya-czin-na-materialah-dlya-budivnyctva-fortyfikacij/>
12. Лазарович Н. Хто заробляє на фортифікаціях: мільйонні переоплати і роль співвласника «Кварталу 95». *Bihus.Info*. 20.05.2025. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=6J2RaQLqsoq>
13. Лісниченко П. Тендерний змовник втратив дорожній підряд після публікації NGL.media. *NGL.media*. 20.05.2025. URL : <https://ngl.media/2025/05/20/tendernyj-zmovnyk-vtratyv-dorozhniy-pidryad-pislya-publikatsiyi-ngl-media/>
14. Лісниченко П. Тендерний змовник отримав замовлення на ремонт вулиць у Кролевці. *NGL.media*. 12.05.2025. URL : <https://ngl.media/2025/05/12/tendernyj-zmovnyk-otrymav-zamovlennya-na-remont-vulyts-u-krolevtsi/>
15. Малюк звільнив з посади спецслужбовця СБУ Лойфа після розслідування УП. *Українська правда*. 09.05.2025. URL : <https://www.pravda.com.ua/news/2025/05/9/7511574/>
16. НАБУ. «Золоті яйця» Міноборони: викрито розкрадання понад 733 млн грн та замах на розтрату 788 млн грн (вручено перші підозри): повідомлення прес-служби. 02 квітня 2025. URL : <https://nabu.gov.ua/news/iayitcia-po-17-grn-dlia-zsu-vykryto-rozkradannia-ponad-733-mln-grn-ta-zamakh-na-zavolodinnia-788-mln-grn/>
17. Ніколов Ю. Тилові пацюки Міноборони під час війни «пиляють» на харчах для ЗСУ більше, ніж за мирного життя. *ZN.ua*. 21.01.2023. URL : <https://zn.ua/ukr/economic-security/tilovi-patsjuki-minoboroni-pid-chas-vijni-pilajut-na-kharchakh-dlja-zsu-bilshe-nizh-za-mirnoho-zhittja.html>
18. Олышанська О., Хомич В. Бізнес під прикриттям: як родина в.о. мера Рівного заробляє на бюджеті громади. *Четверта влада*. 25.03.2024. URL : https://4vlada.com/biznes-pid-prykryttiam-yak-rodyna-v_o_-mera-rivnogo-zarobliaie-na-biudzheti-gromady

19. Олышанська О., Хомич В. «Почекайте, подивитесь, що далі буде»: фірми родини Шакирзяна потрапили до «чорного списку» АМКУ за змову на тендерах. *Четверта влада*. 27.01.2025. URL : <https://4vlada.com/pochekajte-podyvytesia-shcho-dali-bude-firmy-rodyny-shakyrziana-potrapiyly-do-chornogo-spyску-za-zmovu-na-tenderah>
20. Первєєва А. Департамент капітального будівництва Дніпра витратить більше грошей на клінінг свого офісу, ніж на будівництво шкіл. *Слідство.Інфо*. 28.02.2025. URL : <https://www.slidstvo.info/news/departament-kapitalnoho-budivnytstva-dnipra-vytratyt-bilshe-hroshey-na-klinin-h-svo-ho-ofisu-nizh-na-budivnytstvo-shkil/>
21. Первєєва А. У Дніпрі знову хотіли витратити на клінінг офісу понад 2 млн грн держкоштів, однак після скарг учасників тендеру чиновники передумали і торги скасували. *Слідство.Інфо*. 02.05.2025. URL : <https://www.slidstvo.info/news/u-dnipro-znovu-khotily-vytratytu-na-klinin-h-ofisu-ponad-2-mln-hrn-derzhkoshtiv-odnak-pislia-skarh-uchasnykiv-tenderu-chynovnyky-peredumaly/>
22. Після розслідування «Схем» і NRK про постачання запчастин для вантажівок до РФ в обхід санкцій на виробника заявили в поліцію. *Радіо Свобода*. 28.02.2025. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemu-vantazivky-rf-politsia/33331819.html>
23. Приступенко Т., Євдокименко І., Литвиненко В. Журналістика як соціально-політичний інститут у сучасному суспільстві. *Трансформація глобального і українського інформаційних просторів в епоху постправди*: колективна монографія [наук. ред.: Нестеряк Ю. В.]. Київ: КиМУ, 2024. 124 с. С. 25–70. URL : https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/zhrnalist_monography.pdf
24. Савчук М., Миронюк А. Норвезькі запчастини для вантажівок потрапляють до Росії через Туреччину, обходячи санкції – «Схеми». *Радіо Свобода*. 20.02.2025. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemu-zapchastyny-norvehiya-turechchyna-rosiya/33320767.html>
25. Сорока А. Після публікації «Наших грошей» знизили ціни в кошторисі нового офісу мерії Вишневого. *Наши гроші*. 10.01.2025. URL : <https://nashigroshe.org/2025/01/10/pislia-publikatsii-nashykh-hroshey-znyzyly-tsiny-v-koshtorysi-novoho-ofisu-merii-vyshnevo-ho/>
26. Спецслужбовці СБУ і «вор в законі» засвітилися на дні народження чоловіка, причетного до грального бізнесу. *Українська правда*. 09.05.2025. URL : <https://www.pravda.com.ua/news/2025/05/9/7511466/>
27. Ткаченко В. Жлобство на дроті: Полтавська міськрада не коментує інформацію про заряджання автомобіля доньки бургомістра. *Полтавщина*. 04.05.2025. URL : <https://poltava.to/news/81017/>
28. Ткаченко В. Полтавська міськрада вимушено розпочала службову перевірку щодо заряджання електрокара Валерія Пархоменка. *Полтавщина*. 14.05.2025. URL : <https://poltava.to/news/81158/>
29. Федчун Н. О., Андрєєва О. С. Міжнародні журналістські розслідування: соціальне призначення та сучасні виклики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. № 6(253). С. 253–258. DOI : <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/40>
30. Чемирис А. У Черкасах, користуючись ініціативою Зеленської, зливають мільйони гривень. *18000.com.ua*. 05.06.2025. URL : <https://18000.com.ua/strichka-novin/u-cherkasax-koristuyuchis-iniciativoyu-zelenskoyi-zlivayut-miljoni-griven/>
31. Черкаські чиновники розірвали скандальний договір, про який писали “18000”. *18000.com.ua*. 05.06.2025. URL : <https://18000.com.ua/strichka-novin/cherkaski-osvityani-rozirvali-skandalnij-dogovir/>
32. Шаріпов Р. Р. Зміна взаємовпливу засобів масової інформації та влади в умовах загрошення війни між Росією та Україною. *Політикус*. 2025. Вип. 1. С. 107–112. URL : http://politicus.od.ua/1_2025/18.pdf
33. Camaj, L., Martin, J. & Lanosga, G. (2025), The Impact of Public Transparency Infrastructure on Data Journalism: A Comparative Analysis between Information-Rich and Information-Poor Countries. *Digital Journalism*. Vol. 13, iss. 2, pp. 268–287. DOI : <https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2077786>
34. Hamada, B.I., Abdel-Salam, A.-S.G. (2025), Determinants of watchdog journalism: A global empirical approach. *International Communication Gazette*. Vol. 87, no. 3, pp. 191–216. DOI : <https://doi.org/10.1177/17480485241288401>
35. Hunter, M.L. (2011), Story-based inquiry: a manual for investigative journalists. *UNESCO Publishing*, 89 p. URL : <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000193078>

36. Pavliuk T. et al. Антикорупційні механізми в системі публічних закупівель: запобігання зловживанням на етапі проведення тендерів. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. 2025. № 1(31). С. 125–138.

37. Yin, R.K. (2009), *Case Study Research: Design and Methods* (4th ed.). Sage. *Canadian Journal of Action Research*. no 14(1). P. 69–71.

UDC: 070.4:351.72:342.5(477)“2025”

[https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-93-106](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-93-106)

INSTITUTIONAL RESPONSE TO JOURNALISTIC INVESTIGATIONS: AN ANALYSIS OF EFFICACY BASED ON 2025 CASE STUDIES

Darmostuk Ihor, Assistant Professor,

Educational and Scientific Institute of Journalism of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, e-mail: darmostuk82@knu.ua,

ORCID – <https://orcid.org/0009-0008-6237-2818>.

Article received by the editorial office on 07/02/2025

Submitted after editing on 08/06/2025

Recommended for publication on 09/09/2025

Citation: Darmostuk, I. (2025). *Institutional Response to Journalistic Investigations: An Analysis of Efficacy Based on 2025 Case Studies*. *Obraz*, 2 (48), 93–106. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-93-106](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-93-106)

Introduction. In the face of existential challenges for Ukrainian statehood, investigative journalism functions as a key tool of democratic control, but its real effectiveness often remains outside the focus of scholarly interest. Our research was initiated to fill the gap in understanding the mechanisms by which media revelations are transformed into specific managerial and legal consequences.

Relevance and purpose. The relevance of the work lies in shifting the research focus from the analysis of the content of investigations to their consequences – the documented institutional response of the state. The goal is to assess the level of effectiveness of journalistic investigations as a tool of public control and accountability in wartime.

Methodology. The research is based on a two-stage methodology. At the first stage, a targeted search for relevant publications was conducted using Google News tools, using key queries («after investigation», «after publication») and time filters to identify news about the government's response in 2025. At the second stage, a qualitative case analysis method was applied to 12 selected cases to study in depth the forms, types, and dynamics of interaction between the media and the authorities.

Results. The analysis revealed a wide range of institutional responses: from immediate personnel decisions to long-term criminal proceedings. It is confirmed that the effectiveness of Ukrainian journalism has a transnational dimension that can initiate legal processes in EU countries. Significant time lags between investigation and response, reaching more than 800 days, as in the high-profile case of the Ministry of Defense procurement («eggs for 17 UAH»), were identified. The geography of the cases covers almost all macro-regions of Ukraine, which indicates the systemic nature of the public control mechanism.

Conclusions. The study proves that the documented reaction of the authorities is a measurable indicator of the effectiveness of investigative journalism. Even in times of war, the media remains an effective catalyst for administrative and legal changes. The results have practical implications for the media community and public administration theory, providing an empirical basis for strengthening trust in journalism as a tool of democratic oversight.

Keywords: *investigative journalism, institutional response, case study, online media, public procurement, reaction, government, media effectiveness.*

1. Antoshina, I.V. (2024), «Methodology as the fundamental basis of scientific research», *Akademichni vizyiyi [Academic Visions]*, no. 27, available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/957> (accessed 01.05.2025).
2. Balandyukh, O. «“We were immediately warned that we had to buy medicines and consumables ourselves.” The story of the treatment of a 7-year-old boy in a Lviv hospital», *ZAXID.NET*, 21.03.2025, available at: https://zaxid.net/nas_vidrazu_poperedili_shho_liki_i_rozhidni_materiali_treba_kupuvati_samostiyno_n1606302 (accessed 30 June 2025).
3. Balandyukh, O. «Following the publication by ZAXID.NET, an internal investigation will be conducted at the Okhmatdyt hospital», *ZAXID.NET*, 21.03.2025, available at: https://zaxid.net/patsiyenti_sami_kupuvali_liki_u_likarni_ohmatdit_u_lvovi_provedut_rozsliduvannya_n1606493 (accessed 30 June 2025).
4. Bondarenko, T.G., Koval, S.V. (2024), «Digital resources for conducting journalistic investigations: regional experience», *Derzhava ta rehiony. Seriya: Sotsial'ni komunikatsiyi [State and Regions. Series: Social Communications]*, no. 2(58), pp. 9–16.
5. Girina, T., Mishchenko, O. (2024), «Journalistic investigations as a tool for crisis management in communication between public authorities and the public», *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»* (January 26, 2024). pp. 90–93, available at: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1559> (accessed June 30, 2025).
6. Gulak, O.V., Maksimova, A.I. (2025), «The role of the media in covering corruption proceedings: problematic aspects», *Building integrity and compliance in Ukraine: challenges and prospects for European integration: collection of materials from the All-Ukrainian conference with international participation (Vinnytsia, March 27, 2025)*, Vinnytsia: Druk LLC, pp. 61–64.
7. Kvitko, A. «182 oak trees will be cut down to build a gas station in a green area near Zorya in Mykolaiv», *NikVesti [NikVestiy]*, May 7, 2025, available at: <https://nikvesti.com/news/public/304681-dlya-budivnictva-avtozapravki-v-zeleniyzoni-mykolaiv-znesut-duba> (accessed 30.06.2025).
8. Kvitko, A. «“I understand your concern,” Senkevich responded to the scandal surrounding the construction of a gas station in a green zone and instructed his subordinates to prepare a report», *NikVesti [NikVestiy]*, 08.05.2025, available at: <https://nikvesti.com/news/public/304710-rozumiyu-vashe-zanepokoyennya-senkevich-vidreaguvav-na-skandal-z-budivnytstvom-azs-u-zeleniy-zon> (accessed 30 June 2025).
9. Kyslyakova, G. «Old cinema worth 193 million to be converted into Vyshneve City Council office at inflated prices», *Nashi hroshi [Our Money]*, November 23, 2023, available at: <https://nashigroshi.org/2023/11/23/staryy-kinoteatr-za-193-mln-peretvoriat-na-ofis-mis-krady-vyshnevoho-po-zavyshchenykh-tsinakh/> (accessed 30 June 2025).
10. Kovalenko, I.P. (2013), «Independent journalism as a means of civil society control over the exercise of political power (functional aspect)», *Visnyk Kharkivskoyi derzhavnoyi akademiyi kult, [Bulletin of the Kharkiv State Academy of Culture]*, iss. 41. pp. 241–246, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2013_41_32 (accessed 30.06.2025).
11. Lazarovich, N. «Police open investigation into Bihus.Info report on inflated prices for fortification construction materials», *Bihus.Info*, 27 May, 2025, available at: <https://bihus.info/policziya-vidkryla-provadhennya-za-syuzhetom-bihus-info-pro-zavyshhennya-czin-na-materialah-dlya-budivnyctva-fortyfikacij/> (accessed 30 June 2025).
12. Lazarovich, N. «Who Profits from Fortifications: millions in overpayments and the role of the co-owner of “Kvartal 95.”», *Bihus.Info*, 20.05.2025, available at: <https://www.youtube.com/watch?v=6J2RaQLqSog> (accessed 30 June 2025).
13. Lysnychenko, P. «Tender conspirator lost road contract after NGL.media publication», *NGL.media*, 20 May, 2025, available at: <https://ngl.media/2025/05/20/tendernyj-zmovnyk-vtratyv-dorozhnij-pidryad-pislya-publikatsiyi-ngl-media/> (accessed 30 June 2025).
14. Lysnychenko, P. «Tender conspirator received an order for street repairs in Krolevets», *NGL.media*, 12 May, 2025, available at: <https://ngl.media/2025/05/12/tendernyj-zmovnyk-otrymav-zamovlennya-na-remont-vulyts-u-krolevtsi/> (accessed 30 June 2025).
15. «Malyuk dismissed SBU special service officer Loif after an investigation by UP», *Ukrayinska Pravda [Ukrainian truth]*, 9 May, 2025, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/05/9/7511574/> (accessed 30 June 2025).
16. NABU. «“Golden eggs” of the Ministry of Defense: embezzlement of over UAH 733 million and attempted misappropriation of UAH 788 million exposed (first suspicions handed over)»: press service announcement, April 2, 2025, available at: <https://nabu.gov.ua/news/iyaitcia-po-17-grn-dlia-zsu-vykryto-rozkradannia-ponad-733-mln-grn-ta-zamakh-na-zavolodinnia-788-mln-grn/>. (accessed 30.06.2025).

17. Nikolov, Yu. «During the war, the Ministry of Defense's rear rats are "sawing" more on food for the Armed Forces than in peacetime», *ZN.ua*, January 21, 2023, available at: <https://zn.ua/ukr/economic-security/tilovi-patsjuki-minoboroni-pid-chas-vijni-piljajut-na-kharchakh-dlja-zsu-bilshe-nizh-za-mirnoho-zhittja.html> (accessed 30 June 2025).
18. Olshanska, O., Khomych, V. «Business under cover: how the family of the acting mayor of Rivne earns money from the community budget», *Chetverta vlada [The Fourth Power]*, 25.03.2024, available at: https://4vlada.com/biznes-pid-prykryttiam-yak-rodyna-v_o_mera-rivnogo-zaroblaie-na-biudzheti-gromady (accessed 30 June 2025).
19. Olshanska, O., Khomych, V. «"Wait and see what happens next": Shakirzyan family companies blacklisted by AMCU for collusion in tenders», *Chetverta vlada [The Fourth Power]*, 27.01.2025, available at: <https://4vlada.com/pochekajte-podyvytesia-shcho-dali-bude-firmy-rodyny-shakyrziana-potraply-do-chornogo-spyshku-za-zmovu-na-tenderah> (accessed 30 June 2025).
20. Pervieva, A. «The Department of Capital Construction of Dnipro will spend more money on cleaning its office than on building schools», *Slidstvo.Info [Investigation.Info]*, 28 February, 2025, available at: <https://www.slidstvo.info/news/departament-kapitalnoho-budivnytstva-dnipra-vytratyt-bilshe-hroshey-na-klininh-svoho-ofisu-nizh-na-budivnytstvo-shkil/> (accessed 30 June 2025).
21. Pervieva, A. «In Dnipro, they again wanted to spend more than UAH 2 million of state funds on office cleaning, but after complaints from tender participants, officials changed their minds and canceled the tender», *Slidstvo.Info [Investigation.Info]*, May 2, 2025, available at: <https://www.slidstvo.info/news/u-dnipri-znovu-khotily-vytratyty-na-klininh-ofisu-ponad-2-mln-hrn-derzhkoshtiv-odnak-pislia-skarh-uchasnykiv-tenderu-chynovnyky-peredumaly/> (accessed 30 June 2025).
22. «Following an investigation by Schemes and NRK into the supply of truck parts to Russia in circumvention of sanctions, the manufacturer was reported to the police», *Radio Svoboda [Radio Liberty]*, 28.02.2025, available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemy-vantazivky-rf-politsia/33331819.html> (accessed 30 June 2025).
23. Prystupenko, T., Yevdokymenko, I. & Lytvynenko, V. (2024), «Journalism as a socio-political institution in modern society», in Nesteryak, Y.V. (Ed.), *Transformation of global and Ukrainian information spaces in the post-truth era: Collective monograph*, Kyiv: Kyiv International University, pp. 25–70, available at: https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/zhrnalist_monography.pdf (accessed 30.06.2025).
24. Savchuk, M., Myronyuk, A. «Norwegian truck parts are entering Russia via Turkey, circumventing sanctions – Schemes», *Radio Svoboda [Radio Liberty]*, 20.02.2025, available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemy-zapchastyny-norvehiya-turechchyna-rosiya/33320767.html> (accessed 30 June 2025).
25. Soroka, A. «After the publication of "Our Money," prices in the estimate for the new office of the Vyshneve City Council were reduced», *Nashi hroshi [Our Money]*, 10.01.2025, available at: <https://nashigroshi.org/2025/01/10/pislia-publikatsii-nashykh-hroshey-znyzyly-tsiny-v-koshtorysi-novoho-ofisu-merii-vyshnevoho/> (accessed 30 June 2025).
26. «SBU special agents and a "thief-in-law" were spotted at the birthday party of a man involved in the gambling business», *Ukrainska Pravda [Ukrainian truth]*, May 9, 2025, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/05/9/7511466/> (accessed 30 June 2025).
27. Tkachenko, V. «Boorishness on the wire: Poltava City Council does not comment on information about charging the mayor's daughter's car», *Poltavshchyna [Poltava Region]*, 04.05.2025, available at: <https://poltava.to/news/81017/> (accessed 30 June 2025).
28. Tkachenko, V. «Poltava City Council forced to launch official investigation into Valery Parkhomenko's electric car charging», *Poltavshchyna [Poltava Region]*, 14 May, 2025, available at: <https://poltava.to/news/81158/> (accessed 30 June 2025).
29. Fedchun, N.O., Andreyeva, O.S. (2024), «International journalistic investigations: social purpose and contemporary challenges», *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filologiya. Zhurnalistyka [Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University, Series: "Philology. Journalism"]*, no. 6(253), pp. 253–258. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/40>
30. Chemiris, A. «In Cherkasy, millions of hryvnias are being squandered, taking advantage of Zelenska's initiative», *18000.com.ua*, 05.06.2025, available at: <https://18000.com.ua/strichka-novin/u-cherkasax-koristuyuchis-iniciativoyu-zelenskoyi-zlivayut-miljoni-griven/> (accessed 30.06.2025).
31. «Cherkasy officials terminated the scandalous contract reported by 18000», *18000.com.ua*, 05.06.2025, available at: <https://18000.com.ua/strichka-novin/cherkaski-osvityani-rozirvali-skandalnij-dogovor/> (accessed 30 June 2025).

32. Sharipov, R.R. (2025), «Changes in the mutual influence of the media and the authorities amid the escalation of the war between Russia and Ukraine», *Politykus [Politicus]*, iss. 1, pp. 107–112, available at: http://politicus.od.ua/1_2025/18.pdf (accessed 30.06.2025).
33. Camaj, L., Martin, J. & Lanosga, G. (2025), «The Impact of Public Transparency Infrastructure on Data Journalism: A Comparative Analysis between Information-Rich and Information-Poor Countries», *Digital Journalism*, vol. 13, iss. 2, pp. 268–287. <https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2077786> (accessed 30.06.2025).
34. Hamada, B.I., Abdel-Salam, A.-S.G. (2025), «Determinants of watchdog journalism: A global empirical approach», *International Communication Gazette*, vol. 87, no. 3, pp. 191–216. <https://doi.org/10.1177/17480485241288401> (accessed 30.06.2025).
35. Hunter, M.L. (2011), Story-based inquiry: a manual for investigative journalists. *UNESCO Publishing*, 89 p. available at: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000193078> (accessed 30.06.2025).
36. Pavliuk, T. et al. (2025), «Anti-corruption mechanisms in the public procurement system: preventing abuse at the tender stage», *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*, no. 1(31), pp. 125–138.
37. Yin, R.K. (2009), Case Study Research: Design and Methods (4th ed.). Sage. *Canadian Journal of Action Research*. no 14(1). pp. 69–71.